

meg nem írtam, az most már egészen elvesztette közvetlen erejét, s csak mint álomlátásról tudnék róla beszélni. Most már jobban vagyok. A betegség lassan és alattomosan gyűlt fel, az idegkimerültség, ellenben a felébredés olyan volt, mint mikor jön a szél, és elsodorja a ködöt. Szolnokon történt, szeptember 3-án. Egyszerre csak kinyitottam a szememet, le- néztem a szép Tisza-partra, s azt mondtam nagy meglepetéssel: felébredtem! Milyen jó! S milyen szép a reggel! Estére pedig moziba mentem, természetesen Jolánkával, éppen úgy, mint Kolozsváron. Mindenkit melegen üdvözlök, nincs többé semmi baj: az egész emberiségnek kívánom, hogy ugyanígy gyógyuljon ki a letargiából. Jó reggelt.”

Bözödi is érzekelte az író kimerültségét. Jó két évtized múltán ezt jegyezte fel erről az „alvajárásról”: „A nagy lendület mögött [...] tagadhatatlanul fáradt, törődött ember állott. Fáradt és beteges, aki éppen a nagy munkarohammal tiltakozik a test jelentkező gyöngesége ellen, a fenyegető elmúlás ellen. Később maga is bevallotta leveleiben, hogy betegsége talán éppen itt, Erdélyben kezdődött, a sokszor legyőzhetetlennek bizonyuló fáradtsággal és az ezzel járó nagy alvásokkal. Tréfásan írta egyik levelében, hazatérte után, hogy Debrecenben egy hónapig aludt, és ettől teljesen helyrejött – valójában pedig az alatt a hónap alatt megírt egy kötetnyi cikket és tanulmányt.”⁷⁰

„Zsiga bátyám könyve – cikkeinek gyűjteménye – mikor jelenik meg a székelyföldi, illetve erdélyi útjáról?” Híre kelt ugyanis, hogy könyv alakban dolgozza fel székelyföldi élményeit. Bözödi 1941. október 12-i kérdésére azonban nem érkezett válasz. Ha volt is ilyen terve Móricznak, már nem tudta megvalósítani.

Előbb Rózsa Sándort akarta elkísérni Szamosújvárra.

⁷⁰ Bözödi György: *Móricz Zsigmond, az öregember*. In: B. Gy: *Földre írt történelem*. 101–107.